

V našem souboru jsme dosáhli 100% technické úspěšnosti; 100% klinické úspěšnosti bylo dosaženo po léčbě všech významných ilických a femoropopliteálních lézí u každého pacienta. U 9 nemocných se objevila symptomatologie z progresu aterosklerózy během sledování. U všech byla břišní aorta angiograficky dobře průchodná, implantované stenty bez zúžení. Nové léze, které byly nalezeny na ilických, femoropopliteálních a infrapopliteálních tepnách, byly ve většině případů léčeny perkutánně, jen ojediněle byl proveden femoropopliteální bypass.

Implantace stentu do břišní aorty může vést k okluzi a. mesenterica inferior (1). V našem souboru jsme nezaznamenali klinické příznaky akutní nebo chronické mezenterální ischemie u žádného pacienta po celou dobu sledování.

Naše studie navazuje na dříve publikovaný soubor 7 nemocných (11), rozšiřuje jej o další pacienty a přináší dlouhodobé sledování.

ZÁVĚR

Endovaskulární terapie může být doporučena jako metoda první volby v léčbě aterosklerotických stenóz a krátkých uzávěrů subrenální břišní aorty, které nepostihují aortální bifurkaci. Primoimplantace nitinolového stentu je bezpečná a efektivní metoda s vysokou technickou a klinickou úspěšností, dobrými dlouhodobými výsledky a nízkým počtem komplikací.

LITERATURA

1. Stoeckelhuber BM, Stoeckelhuber M, Gellisen J, et al. Primary endovascular stent placement for focal infrarenal aortic stenosis: long-term results. *J Vasc Interv Radiol* 2006; 17: 1105–1109.
2. Schedel H, Wissgott Ch, Rademaker J, et al. Primary stent placement for infrarenal aortic stenosis: immediate and mid-term results. *J Vasc Interv Radiol* 2004; 15: 353–359.
3. Yilmaz S, Sindel T, Yegin A, et al. Primary stenting of focal atherosclerotic infrarenal aortic stenoses: long-term results in 13 patients and literature review. *Cardio-vasc Interv Radiol* 2004; 27: 121–128.
4. Nyman U, Uher P, Lindh M, et al. Primary stenting in infrarenal aortic occlusive disease. *Cardiovasc Intervent Radiol* 2000; 23: 97–108.
5. Sheeran SR, Hallisey MJ, Ferguson D. Percutaneous transluminal stent placement in the abdominal aorta. *JVIR* 1997; 8: 55–60.
6. Audet P, Therasse E, Oliva VL, et al. Infrarenal aortic stenosis: long-term clinical and hemodynamic results of percutaneous transluminal angioplasty. *Radiology* 1998; 209: 357–363.
7. Raso AM, Varetto G, Bellan A, et al. Small aorta syndrome: hypothesis or reality? *Minerva Cardioangiol* 2001; 49: 211–220.
8. Tyagi S, Sethi KK, Khalilullah M. Balloon angioplasty of the aorta in Takayasu arteritis: initial and long-term results. *American Heart Journal* 1992; 124: 887–882.
9. Yakes WF, Kumpe DA, Brown SB, et al. Percutaneous transluminal aortic angioplasty: techniques and results. *Radiology* 1989; 172: 965–970.
10. Therasse E, Cote G, Oliva VL, et al. Infrarenal aortic stenosis: value of stent placement after percutaneous transluminal angioplasty failure. *Radiology* 2001; 219: 655–662.
11. Laštovičková J, Peregrin J. Perkutánní transluminální angioplastika subrenální abdominální aorty. Popis sedmi případů. *Čes Radiol* 2001; 55: 145–148.

recenze **Zdeněk Seidl, Manuela Vaněčková**

MAGNETICKÁ REZONANCE HLAVY, MOZKU A PÁTEŘE

Praha: Grada 2006; 319.

Magnetická rezonance hlavy, mozku a páteře je první česká monografie zabývající se uvedenou problematikou. Vznikla na renomovaném neuroradiologickém pracovišti 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Nespornou výhodou textu je úzký tým autorů – výsledkem je vyvážený a přehledný text. Kniha obsahuje

19 kapitol, rozsáhlou obrazovou přílohu, téměř u každé nozologické jednotky obrazovou dokumentaci (celkem 959 obrázků), v naprosté většině případů z vlastního archivu autorů.

Monografie je pěkně graficky zpracována, pro lepší přehlednost je zvýrazněn text týkající se zobrazení MR, nechybí ani přehledná schémata. Velkou předností textu jsou klinické údaje (kde autoři prokazují bohaté zkušenosti), což považují v diferenciální diagnostice u MR zobrazení za zásadní.

Autoři kladou důraz na oblasti, kde je magnetická rezonance dominantní vyšetřovací metodou. Tomu odpovídá i členění kapitol, kde jsou v popředí uvedeny choroby bílé hmoty. Monografie obsahuje i kapitolu věnovanou orbitě a očnímu bulbu, což není obvyklé v učebnicích neuroradiologie, pro radiology je však jistě přínosem. Kapitola „Technika magnetické rezonance“ napsaná MUDr. ing. T. Vitákem, lékařem pracujícím na oddělení magnetické rezonance a zároveň velmi erudovaným fyzikem, je velmi zdařilá. Díky zaměření autora je dobrým kompromisem mezi pohledem lékaře a fyzika.

Kniha plně uspokojí radiology, neuroradiology a další lékaře zabývající se danou problematikou. Zajímavá bude zřejmě i pro neurology a pro studenty medicíny zajímající se o neurovědy. Monografie byla v krátké době vyprodána, nicméně se připravuje dotisk.

doc. MUDr. Jan Daneš, CSc.

Radiodiagnostická klinika 1. LF UK a VFN, Praha